

2. Rudnytska O. P. Pedahohika : zahalna ta mystetska : [Pedagogy: general and art] navch. posib. / O. P. Rudnytska. – Ternopil : Navchalna kn. – Bohdan, 2005. – 360 s. (in Ukrainian)
3. Shevchenko H. P. Estetycheskoe vospitanye v shkole: [Aesthetic education in school] Uchebn.-metod. posobie. – K.: Rad. shk., 1985. – S. 135-142. (in Russian)
4. Shliakhy formuvannya estetychnoho dosvidu molodshykh shkoliariv : navchalna prohrama zi spetsseminaru [The ways of formation of aesthetic experience of primary schoolchildren: curriculum special seminar] / Ukl. N. Pakhalchuk. – Vinnytsia : VDP, 2008. – 54 c. (in Ukrainian)

Аннотация. В статье рассматриваются вопросы эстетического воспитания младших школьников средствами искусства, раскрываются условия эстетического восприятия младших школьников и пути их приобщения к художественной деятельности.

Ключевые слова: эстетическое воспитание, младшие школьники, искусство.

Abstract. The article deals with the problem of aesthetic education of junior schoolchildren by means of art; the conditions for the development of aesthetic perception of primary school children and ways to join for artistic activity are highlighted. It is established that aesthetic education involves the development of the ability to perceive and feel beautiful in nature, everyday life, social relations, works of art. This ability manifests itself in an emotional response to all the wonderful, beautiful, affordable perception of the pupil's special interest and its wonderful manifestations in vivid colors, sounds, shapes and their combinations. Aesthetic education promotes the ability to transform, to make the simplest elements of beauty in everyday life, the expressive use pictures, modeling, the ability to find image techniques in drawing and modeling; creativity in art activities, in role-games. It refers to the creative imagination while playing role-games, the creative initiative in making beautiful in life, the search of expressiveness in the drawings. The ability to appreciate the beautiful in environment is the ability to discern the contents, general character and the most striking expressive and figurative means paintings correctly.

Keywords: aesthetic education, development, junior schoolchildren, art.

Стаття надійшла до редакції 11.05.2016

П. В. Пироженко

ГУМАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЯК СКЛАДОВА РЕФОРМИ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В КНР

Анотація. У статті аналізуються тенденції реформування шкільної освіти в Китаї у кінці ХХ – на початку ХХІ століття. Висвітлюються напрями розбудови сучасної системи освіти, розкривається сутність

покладеної в основу модернізації освіти концепції «Сучжи цзяюй», її відмінності від традиційної моделі «школа заради вузу» («Юлі цзяюй»).

Орієнтація на формування якостей особистості призводить до постійного якісного оновлення освіти, зміст якої стає все більш прагматичним та фундаментальним. У процесі модернізації зменшується навчальне навантаження на учнів, встановлюються нові взаємини між учасниками навчального процесу, відбувається перехід від авторитарної педагогіки до педагогіки співробітництва, партнерства і взаємодії.

Ключові слова: шкільна освіта, реформування системи освіти в КНР, концепція «Сучжи цзяюй», гуманізація освітнього процесу, всебічне виховання особистості.

Постановка проблеми. Прискорення науково-технічного прогресу, процесів глобалізації, необхідність входження в постіндустріальне інформаційне суспільство, залежність ефективності розвитку національних економік від якості систематичної освіти, отриманої громадянами, зумовлюють і зростання ролі освіти в суспільстві, постійну увагу до неї владних структур та громадськості. Якісна освіта громадян є одним із могутніх важелів розвитку економіки, а розвиток соціально-економічної сфери зумовлює постійне зростання вимог до освіти. Таким чином, забезпечення високої, світового рівня якості освіти неможливе без постійного її оновлення. В очікуванні нової масштабної реформи перебуває нині й освіта в Україні. В основу змін мають бути покладені передові зарубіжні педагогічні ідеї, досвід інших країн. Із цієї точки зору цікавим і корисним може бути вивчення практики успішного реформування системи освіти в КНР в останні три десятиліття.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Процеси реформування шкільної освіти в європейських країнах, аналіз передумов, виявлення важелів та чинників, які сприяють просуванню освітніх реформ, стратегії сучасних реформ перебувають у центрі уваги українських дослідників (М. Авраменко, О. Заболотна, А. Джурило, О. Локшина, А. Сбруєва та ін.). Аналізу цілей та змісту сучасних шкільних реформ у КНР, шляхів підвищення ефективності китайської освіти присвячені праці Н. Боревської, Гао Чи, Гоу Фучана, Сяо Су, Чжен Чжиляня, Лі Цзихуа, Уюнтени, Цзин Іминя, Цзянь Цзюня, О. Шпарик, Фу Сяо Ся та ін. Однак досліджень, присвячених всебічному і цілісному аналізу загальної стратегії реформування системи шкільної освіти у Китаї в українській компаративістиці немає.

Формування цілей статті і постановка завдань. Метою нашого дослідження є аналіз концепції модернізації та гуманізації системи освіти в Китаї «Сучжи цзяюй» та основних напрямів і етапів реформування шкільної освіти в КНР в останні три десятиліття.

Виклад основного матеріалу дослідження. За визначенням української дослідниці А. Сбруєвої, «освітня реформа» може розглядатись як у широкому, так і у вузькому розумінні. У широкому – «освітня реформа» означає «будь-які зміни в освітній сфері: в освітній системі в цілому, її певних підсистемах, в окремому навчальному закладі, класі...»

[4, с. 8]. У вузькому розумінні – це «...здійснення певного кола структурних перетворень на різних рівнях освітньої системи...» [4, с. 10]. Перебудова системи освіти Китаю в останні десятиліття була складовою кардинальних змін у економічній та соціальній сфері, охоплювала всі рівні освіти, була глибокою і всебічною. Відтак, аналізуючи освітні реформи в КНР кінця XX – початку XXI ст. ми будемо розглядати будь-які зміни у шкільній освіті, тобто реформу в широкому розумінні.

Вивчення сутності реформ неможливе без вивчення їх передумов і чинників. Керівництво КНР, яке прийшло до влади після смерті Мао Цзедуну, оголосило перехід від широкої політичної революції до мирного, еволюційного будівництва «соціалізму з китайською специфікою». Необхідність реформ була викликана як внутрішніми (застаріла система управління, відстала економіка тощо) так і зовнішніми (прискорений розвиток країн Південно-Східної Азії у 60–70-х рр. XX ст.) чинниками. Ініціатор китайських реформ Ден Сяопін у виступі на нараді з освіти у 1978 р. узагальнив основні причини, які спонукали до необхідності розробки стратегії реформування:

- низка якість навчання, яка стримувала розвиток науки і впровадження високих технологій;
- неефективність системи освіти, її невідповідність економічному розвитку країни;
- криза довіри у населення, зокрема деідеологізація молоді як результат «культурної революції» [4, с. 133–142].

Критичним був низький порівняно з розвиненими країнами рівень економічного розвитку і величезна кількість населення (близько 1 млрд у кінці 70-х рр.). Майже 80% населення Китаю проживало в сільській місцевості і мало освіту на рівні початкової школи, а вищу освіту мало лише близько 1,6% населення [7, с. 144]. Відповідно, вирішальними при виборі стратегії реформування освіти в КНР стали економічний та демографічний фактори.

Вибір стратегії реформування освіти в КНР визначався і сукупністю економічних та політичних змін у країні, які зумовили специфіку перехідного періоду – від аграрно-індустріальної моделі командно-адміністративної економіки з єдиною державною власністю до більш демократичного індустріального суспільства з багатокладною ринковою економікою. Російський економіст В. Карлусов конкретизував зміни в економіці КНР початкового етапу реформ:

- перенесення центра уваги з економіки на тісний зв'язок соціальної і економічної політики, перехід від екстенсивних моделей розвитку до інтенсивних;
- від розширення ринку шляхом виробництва нових товарів до його завоювання за допомогою науково-технічних відкриттів і впровадження сучасних технологій.

Такий характер перетворень, за якого довгий період зберігаються соціально-політичні інститути, що забезпечують стабільність суспільства, учений назвав «еволюційно-анклавним» [3, с. 220].

Робота з переорієнтації політичного курсу в галузі освіти привела керівників системи освіти КНР у 1980-ті рр. (на прийняття рішень із перебудови системи освіти впливали зарубіжний досвід та теорії реформування) до висновку про необхідність розробки *національної стратегії освіти*. Для вивчення зарубіжного досвіду реформування у 1978 р. при Пекінському педагогічному університеті був створений Центр дослідження зарубіжної педагогіки. Вперше в Китаї офіційно визнавалося, що освітня сфера, окрім політичних, соціальних та економічних факторів, мала ще й власні, внутрішні закони розвитку. Однак на першому етапі модернізації освіта не ввійшла в «чотири модернізації» (промисловості, сільського господарства, науки і техніки, оборони) як самостійна складова. Мозковим центром підготовки реформування став створений у 1986 р. Державний дослідницький центр розвитку освіти на чолі з Хао Кеміном [7, с. 120].

На розробку національної стратегії розвитку «соціалістичної системи освіти з китайською специфікою» в КНР величезний вплив мали глобальні висновки, які були офіційно визнані керівництвом країни у «Плані заходів з розвитку освіти назустріч XXI»: «У XXI столітті, де буде домінувати економіка знань, побудована на високих технологіях, комплексна потужність будь-якої держави і її міжнародна конкурентоспроможність буде великою мірою залежати від рівня розвитку освіти, оновлення науки, техніки, знань» [7, с. 25].

Основні засади нової національної стратегії розвитку «соціалістичної системи освіти з китайською специфікою», напрями переорієнтації ролі й місця освіти в суспільстві були проголошені Ден Сяопіном у 1978 р. Реформатор поклав початок перегляду пануючої в попередні десятиліття концепції нерозривного зв'язку освіти з ідеологією, спрямування освіти на службу пролетарській політиці, поєднанню її з продуктивною працею. Популярними у 80–90-х рр. лозунгами стали тези Ден Сяопіна «Освіта має служити освоєнню і розвитку досягнень сучасної науки й культури, нової техніки і технологій в усіх галузях господарства» [2, с. 13] та «Освіта має бути націлена на модернізацію, на весь світ, на майбутнє» [2, с. 17]. Ця промова Ден Сяопіна мала величезне значення для подальшої розбудови освіти в Китаї, оскільки визнавала за нею право на розвиток на основі внутрішніх закономірностей. Вона сприймалася в суспільстві як важлива концепція шкільної реформи, спрямована проти застарілих стереотипів в освіті, за утвердження сучасної педагогічної парадигми.

За період з 1978 по 1984 рр. (I період реформування освіти в КНР) була сформульована ідеологічна й методологічна основа шкільної реформи. Освіта оголошувалася відкритою для педагогічних інновацій, світового досвіду реформувань, приватної ініціативи. Провідною ідеєю перетворень проголошувалася гуманізація освітнього процесу.

Відповідно до нових потреб були розроблені й реалізовані нові педагогічні концепції, перебудована структура та система управління освітою. Провідною стала концепція «освіти, спрямованої на формування

якості особистості» («Сучжи цзяоюй»), ідеї якої близькі теорії особистісно зорієнтованого виховання, розроблені вітчизняними педагогами в 60-х рр. ХХ ст. Були осмислені передові зарубіжні педагогічні ідеї і досвід шкільних реформ країн Азії та Європи, оновлювався зміст освіти, форми і методи навчання, швидкими темпами удосконалювалися технології педагогічної діяльності, були створені сприятливі умови для розвитку особистості. Ці радикальні, результативні реформи призвели до створення сучасної ефективної системи освіти в Китаї, її поступової гуманізації.

27 травня 1985 р. була опублікована «Постанова ЦК КПК про реформу системи освіти». В постанові була проголошена основна мета реформи – підвищення рівня освіти і культури китайської нації, підготовка «високоякісних людських ресурсів». На цьому етапі були визначені такі напрями реформування освіти:

- реформування системи адміністративного управління, запровадження часткової децентралізації (відповідальність за розвиток базової системи освіти покладалась на місцеві органи влади);

- впорядкування структури системи освіти і, перш за все, системи середньої освіти. Запроваджувалась обов'язкова 9-річна освіта і формувалась система професійно-технічної освіти;

- змінювалася система вступу до вищих навчальних закладів, розширювалися права вузів [7, с. 25–27].

Китайський педагог Чжен Чжилян, аналізуючи сутність та спрямованість сучасних китайських освітніх реформ, ставить знак рівності між модернізацією китайської освіти та модернізацією китайської культури. Відтак, реформи шкільної освіти він розглядає як цілеспрямоване подолання традиційності в освіті [5].

Реформування освіти в Китаї кінця минулого століття стикалося з суттєвими перепонами, з труднощами долало стару, традиційну свідомість. Саме тому в 80-х рр. акцент було зроблено на теоретичному обґрунтуванні реформи, розробці нових педагогічних концепцій. Найбільшу популярність на початку 90-х рр. здобула концепція «Освіта, спрямована на формування якостей особистості» («Сучжи цзяоюй»). Офіційно концепція була затверджена у 1993 р. як складова «Програми розвитку і реформи освіти в Китаї». У програмі відмічалось, що школа поступово має відходити від моделі «школа заради вузу» («Юлі цзяоюй») до школи, спрямованої на розвиток якостей особистості («Сучжи цзяоюй»). Запроваджувались нові стандарти початкової та середньої школи, зорієнтовані на розвиток морально-етичних, науково-культурних та фізично-психологічних якостей особистості [7, с. 32].

Починаючи з 1997 р. превалювання концепції «Сучжи цзяоюй» стало помітним у всіх напрямках розбудови системи освіти в КНР. На цьому етапі реформування створення умов для формування кращих якостей особистості та розвитку її здібностей, постановка виховання в центр навчально-виховного процесу набуває пріоритетного значення. Школа перестає бути авторитарною, закритою, стереотипною. На передній план виступають інтереси та потреби дитини, повага до її особистості,

гідності, гуманізація взаємин між вихователями та вихованцями. У цей період відбуваються масштабні зміни в змісті, методах, організації навчального-виховного процесу, спрямовані на оволодіння молоддю знаннями, уміннями та навичками, необхідними для успішної адаптації в суспільстві з ринковою економікою.

Упродовж останніх двох десятиліть китайська освіта реформується згідно з концепцією «Сучжи цзяоюй». За ці роки повноцінну середню освіту отримали можливість здобувати не лише найбільш талановиті учні, а усі бажаючі – забезпечений рівний доступ до освіти та розвитку.

В освіті, спрямованій на формування якостей особистості, традиційні підходи до організації навчального процесу, які базуються на твердженні «учитель – суб'єкт, учень – об'єкт педагогічного процесу» змінюються на суб'єкт-суб'єктну побудову навчального процесу. Поступово перебудовується зміст навчання, впроваджуються інноваційні технології навчання, реформується система моніторингу та оцінювання навчальних досягнень учнів. Акцент робиться не на передачі готових знань, умінь та навичок, а на формуванні в учнів здатності їх здобувати [7, с. 28].

Система освіти, яка формується відповідно до «Сучжи цзяоюй», у китайській педагогіці протиставляється традиційній моделі «школа заради вузу» («Юлі цзяоюй»). Традиційно освіта в Китаї спрямовувалася на підготовку до здачі екзаменів, які були постійним супутником освіченого китайця. Освіта в конфуціанському Китаї вважалася єдиною можливістю стати успішною людиною. На цей шлях претендували всі, у кого була можливість отримати освіту. У давні часи престижної кар'єри домагалися, головним чином, участь у висококонкурентних іспитах. Державна екзаменаційна система «державні іспити» сформувалася в Китаї за династії Сунь (581 р.) й існувала понад 1300 рр. (по 1904 р.). Незважаючи на те, що її давно скасували і гостро критикували, ідейний вплив «державних іспитів» на систему освіти Китаю відчувається й досі. Державна екзаменаційна система глибоко увійшла у свідомість китайців, перетворилася в таку традицію, яка має величезний вплив на становлення системи національної освіти Китаю, є важелем формування людини та розвитку громадянина Китаю.

Протиставляючи себе традиційній моделі, «Сучжи цзяоюй» спрямовує освіту на формування якостей особистості, комплексне та всебічне її виховання. Проте відмінність полягає не лише в спрямованості на особистість, її розвиток. Зміст сучасної середньої освіти більш фундаментальний і прагматичний. Постійні зміни навчальних планів та програм спрямовані на розвантаження учнів, вилучення застарілого навчального матеріалу, модернізацію навчальних курсів [1, с. 316–370].

Навчальний план школи став більш різноманітним, варіативним, змістовним та гуманітарним, що відповідає вимогам сучасного китайського суспільства. Він поповнився такими новими навчальними предметами, як-от: психологічне консультування, програмування, країнознавство, захист навколишнього середовища, законодавство,

економіка тощо. Створені різноманітні програми навчання з урахуванням індивідуальних особливостей учнів. Впроваджена часткова варіативність навчальних планів.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Китай як країна з багатою культурою, специфічним соціально-економічним ладом, величезною чисельністю населення, багатонаціональним складом, значною територією, суттєвими відмінностями в економічному розвитку різних провінцій реформує свою систему освіти згідно зі світовими тенденціями і національною специфікою.

Реформування освіти в КНР спрямоване на її децентралізацію, гуманізацію, створення сприятливих умов для розвитку особистості. Теоретичне обґрунтування реформа освіти знайшла в концепції «всебічного виховання особистості» («Сучжи цзяюй»). Орієнтація на формування якостей особистості спричиняє постійне якісне оновлення освіти, зміст якої стає все більш прагматичним та фундаментальним. У процесі модернізації зменшується навчальне навантаження на учнів, встановлюються нові взаємини між учасниками навчального процесу, відбувається перехід від авторитарної педагогіки до педагогіки співробітництва, партнерства і взаємодії. Управління середньою освітою передається регіонам, що приводить до часткової її децентралізації.

Список використаних джерел:

1. Боревакая Н. Е. Образовательное законодательство и управление образованием в Китае / Н. Е. Боревакая, Л. М. Гудошников // Образовательное законодательство и образовательные системы зарубежных стран. – М.: Academia. – 2007. – С. 316–370.
2. Дэн Сяопин. Основные вопросы современного Китая. – М.: Наука, 1988. – 317 с.
3. Карлусов В. В. Частное предпринимательство в Китае / В. В. Карлусов. – М.: Восточная литература. – 1996. – 307 с.
4. Сбруева А. А. Тенденції реформування середньої освіти розвинених англословянських країн в контексті глобалізації (90-ті рр. ХХ – початок ХХІ ст.): монографія / А. А. Сбруева. – Суми: ВАТ «Сумська обласна друкарня»; Видавництво «Козацький вал». – 2004. – 500 с.
5. Чжэн Чжилян. Модернізація китайського образования как модернізація китайської культури // Традиції і сучасна ситуація в області образования и культуры. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [file:///C:/Users/Paolo/Downloads/modernizatsiya-kitayskogo-obrazovaniya-kak-modernizatsiya-kitayskoy-kultury%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Paolo/Downloads/modernizatsiya-kitayskogo-obrazovaniya-kak-modernizatsiya-kitayskoy-kultury%20(1).pdf)
6. 中国 基础 教育 管理 体制改革 研究 武汉 大学, 行政管理. – 2010. – 博 (Дослідження щодо реформування адміністративного управління базовою освітою. – 2010. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oversea.cnki.net/kcms/detail/detail.aspx?dbcode=CDFD&QueryID=8&CurRec=3&dbname=CDFD1214&filename=1011065946.nh> (кит. мовою))
7. 卢答答. 教育在中国的发展. –北京: 工业出版社. – 2011. – 163页。(Лу Дадао. Розвиток освіти в Китаї. – Пекін: Торгове вид-во, 2011. – 163 с. (кит. мовою))
8. 政事 分 视角 下的 中国 高等教育 管理 体制改革 研究 大学. – 行政管理. – 2014博 (Дослідження реформи державної системи адміністрування вищої освіти в Китаї. Приватне адміністрування. – Цзілінь, 2014. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oversea.cnki.net/kcms/detail/detail.aspx?dbcode=CDFD&QueryID=8&CurRec=7&dbname=CDFDLAST2015&filename=1015504210.nh> (кит. мовою)).

REFERENCES TRANSLATED AND TRANSLITERATED

1. Borevskaya N. E. Obrazovatelnoe zakonodatelstvo i upravlenie obrazovaniem v Kitae [Educational law and educational management in China] / N. E. Borevskaya, L. M. Gudoshnikov // Obrazovatelnoe zakonodatelstvo i obrazovatelnye sistemy zarubezhnyh stran. – M.: Academia. – 2007. – S. 316 - 370. (in Russian)
2. Den Syaopin. Osnovnyie voprosy sovremennogo Kitaya [The main tasks of modern China] – M.: Nauka, 1988. – 317 s. (in Russian)
3. Karlusov V. V. Chastnoe predprinimatelstvo v Kitae [Private enterprise in China] – M.: Vostochnaya literatura. – 1996. – 307 s. (in Russian)
4. Sbrueva A. A. Tendentsii reformuvannya serednoyi osvity rozvynenih anglo-movnykh krain v konteksti hlobalizatsii (90-ti rr. XX – pochatok XXI st.): monografiya [Tendencies of reformation of secondary education of the developed English-language countries in the context of globalization (90th of the XX – beginning of the XXI century): monograph] / Sbrueva A. A. – Sumy: VAT “Sumaska oblasna drukarnia”; Vydavnytstvo “Kozatskiy val”. – 2004. – 500 s. (in Ukrainian)
5. Chzhen Chzhilyan. Modernizatsiya kitayskogo obrazovaniya kak modernizatsiya kitayskoy kulturyi [Modernization of Chinese education as modernization of Chinese culture] // Traditsii i sovremennaya situatsiya v oblasti obrazovaniya i kulturyi: [Elektronniy resurs] - rezhim dostupa: [file:///C:/Users/Paolo/Downloads/modernizatsiya-kitayskogo-obrazovaniya-kak-modernizatsiya-kitayskoy-kultury%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Paolo/Downloads/modernizatsiya-kitayskogo-obrazovaniya-kak-modernizatsiya-kitayskoy-kultury%20(1).pdf) (in Ukrainian)
6. 中国 基础 教育 管理 体制改革 研究 武汉 大学, 行政管理. – 2010. – 博 (Doslidzhennya schodo reformuvannya administrativnoho upravlinnia bazovoyu osvitoiu. [Research according to the reformation of administrative management base education] – 2010: [Elektronniy resurs] - rezhim dostupa: <http://oversea.cnki.net/kcms/detail/detail.aspx?dbcode=CDFD&QueryID=8&CurRec=3&dbname=CDFD1214&filename=1011065946.nh> (in China)
7. 卢答答. 教育在中国的发展. –北京: 工业出版社. – 2011. – 163页。(Lu Dadao. Rozvitok osvity v Kytai. [Development of education in China] – Pekin: Torgove vyd-vo, 2011. – 163 s. – (in China).

8. 政事分・视角下的中国高等教育管理体制 改革研究 大学. – 行政管理. – 2014博(Doslidzhennia reformy derzhavnogo systemy administruvannia vishchoi osvity v Kytai. Privatne administruvannia. [Research of reform of the state system of administration of higher education in China. Private administration.] – Tszilin. – 2014: : [Elektronnyi resurs] - rezhim dostupa : <http://oversea.cnki.net/kcms/detail/detail.aspx?dbcode=CDFD&QueryID=8&CurRec=7&dbname=CDFDLAST2015&filename=1015504210.nh> (in China).

Аннотация. В статье анализируются тенденции реформирования школьного образования в Китае в конце XX – начале XXI века. Освещаются направления развития современной системы образования, раскрывается содержание положенной в основу современной модернизации образования концепции «Сучжи цзяоюй», ее отличия от традиционной модели «школа для высшего образования» («Июли цзяоюй»).

Ориентация на формирование качеств личности приводит к постоянному качественному обновлению образования, содержание которого становится прагматичным и фундаментальным. В процессе модернизации уменьшается учебная нагрузка на учащихся, формируются новые взаимоотношения между участниками учебного процесса, происходит переход от авторитарной педагогики к педагогике сотрудничества, партнерства и взаимодействия.

Ключевые слова: школьное образование, реформирование системы образования в КНР, концепция «Сучжи цзяоюй», гуманизация образовательного процесса, всестороннее воспитание личности.

Abstract. The article deals with the analyses background and the main trends of reformation of school education in China, at the end of the XX – at the beginning of the XXI century. The article shows the ways for the development of modern education system, contents of the modernization of education modern concept which supports a formation of personality qualities (“Suzhijiaoyu”) and its differences from the traditional model – “school for higher education” (“Yulijiaoyu”).

For more than thirty years, China has been implementing a large-scale educational reform. This reform is provided to decentralize, humanize and create good conditions for the individual development. Education reform was proved with the concept of “comprehensive education of the person” (“Suzhijiaoyu”), which was officially approved in 1993 as a part of “The Program of development and educational reform in China”. The program has an assertion that secondary education has to use the “secondary school for higher education” (“Yulijiaoyu”) model. Meanwhile, secondary education has to start to develop personal qualities. New standards for elementary and secondary school, focused on the development of ethical, scientific, cultural, physical and psychological qualities of the person were initiated.

An orientation on forming of qualities of a personality can be seen in the permanent quality updating of education, maintenance of which becomes more pragmatic and fundamental. In the process of modernisation the educational loading on students diminishes, new mutual relations between the participants of educational process appear; a transition from authoritarian pedagogics to pedagogics of collaboration, partnership and co-operation take place

Keywords: school education, educational reform in China, the concept of “Suzhijiaoyu”, humanization of the educational process, all-round education of the personality.

Стаття надійшла до редакції 16.05.2016

О. А. Пташук

ЕСТЕТИЧНА КУЛЬТУРА ОСОБИСТОСТІ ЯК МЕТА ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ

Анотация. У статті на основі аналізу стану розробленості цієї проблеми у науковій теорії з'ясовано та уточнено сутність наукового поняття «естетична культура», визначено її роль та місце в естетичному вихованні особистості. Обґрунтовано, що в процесі естетичного виховання здійснюється естетичний розвиток особистості, формування її естетичної культури. Виокремлено провідні завдання формування естетичної культури особистості та складові процесу естетичного виховання, як-от: естетична свідомість та естетична діяльність. Визначено, що виховання естетичної культури суспільства, яке розвивається, та окремої особистості є основною метою естетичного виховання в сучасних умовах розбудови національної системи освіти та виховання. Доведено, що виховання відіграє вирішальну роль в здійсненні естетичного розвитку особистості, оскільки забезпечує систематичну передачу естетичної культури суспільства в різних її проявах (духовних та матеріальних). Акцентовано увагу на тому, що у процесі естетичного виховання збагачується й естетична культура особистості як складник загальної духовної культури.

Ключові слова: естетичне виховання, естетична культура, естетичний розвиток, особистість.

Постановка проблеми. У сучасних умовах динамічного економічного, соціокультурного та політичного розвитку України духовна безпека держави, збереження історико-культурних та художньо-естетичних національних традицій залежить від рівня естетичної культури суспільства. Перед сучасною педагогічною освітою постає завдання – формувати гармонійно розвинену особистість із високим національним культурним потенціалом, розвиненим почуттям прекрасного, усталеними естетичними смаками.

Актуальними є питання розробки і реалізації цілісної програми формування естетичної культури особистості на основі особистісно